

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносять
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горовіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділь і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Реданция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошення приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

Що про нас пишуть?

Львівська *Правда* подає з Буковини таке письмо про народну роботу буковинських Русинів-народовців:

„Писала недавно тому назад одна з львівських руских часописей в статі „Що край то обичай“, як дуже відрізняють ся Русини на Буковині від своїх галицьких братів. Мимохіть пригадують ся нам ті слова, коли беремо ся написати дещо про нашу зелену Буковину.

Хто интересуєть ся всіми справами, які обговорюють ся в рускій прасі, той замітив напевно, що буковинські Русини за послідних п'ять літ ступають незвичайно скоро наперед. В чім тут причина? Адже всі знають, що в осередку буковинської Руси, в Чернівцях, живе лише мала горсточка щирих Русинів (коли говоримо о Русинах, маємо на приміті очевидно лише народовців). Так навіть з тої малої горсточки не всі спроможні брати участь в публичнім життю чи там в громадській праці, а то одні задля свого уряду, инші задля браку часу, а знов инші, бо не довіряють своїм слабим силам. Керма всіх справ спочиває в руках кількох людей, на котрих чолі стоять найі оба невтомимі посли Стротей Пігуляк і др. Стефан Смаль-Стоцький. Головно проф. др. Стоцький яко

чоловік ініціативи є душею цілого громадського життя Русинів. Кілько нападній мусять оба ті посли перетерпіти за свою щирну працю, сеє не писав би на воловій шкірі, і на все те відповідати не стало-б місяця. Але характеристичне одно: противники наші не виступають против поодиноких питань, які Русини порушують, а накидають ся тепер лише на особи! Сю справу уважаємо характеристичною тому, бо бачимо в ній слабу сторону противників; коли вони не можуть вже нічого закинути самій справі, самим вчинкам, тоді думають „нищити“ Русинів нападами і клеветами на особи*). Звістно, такі напасти не вдіють нам нічого, бо-ж закиди можна лише тоді уважати поважними і єдино тоді треба на них відповідати, коли вони походять із сторони поважної, яку належить ся цінити, хоч то противник. В сьому-ж випадку годі назвати поважними чинниками чи там часописями такі п'єсьма, як *Bukowinaer Post*, *Православная Буковина* і *Буковинскій Вѣдомости!*

Нашим галицьким братам може бути неясно, чого горойжать ся наші противники, чи задля тої паралельки — адже після

*) Ту саму методу бачите і у нас в Галичині, не тільки в „Галичанин“, але й в „Дзль“ і „Громадскім Голосі“ та „Батьківщині“. Ред. *Правди*.

гадки навіть деяких народовців галицьких паралелька то не здобуток, яким можна-б так дуже тішити ся! Так тут можуть галицькі опозиціоністи дечого навчити ся від буковинських Румунів, котрі називають одну руску паралельку смертним ударом для волоского народу! Русини-ж тішать ся тою паралелькою і докладають всіх сил, аби перша кляса була переповнена. В тій цілі отворено осібний руский курс, де вчить наш патріот-учитель більше як 90 дїтій, розумієть ся, безплатно! Коли зважить ся, що окрім тих 90 дїтій зголосять ся — о скільки ми вже доси знаємо — з провінції ще около 40—50 дїтій, то виїде поважне число 130—140 учеників, що будуть ставляти ся до вступного іспиту. Отсе перший і найліпший доказ, як розуміють буковинські Русини цінити хоч би „мізерну паралельку“!

Та не лише та одна руска паралелька роздразнила наших противників до крайности. Не менше причинили ся до того: гарний розвій товариств взагалі, розширення нашої „Буковини“, засноване власної друкарні, завязане власного банку (Рускої каси) після системи Райфайзена, а вже справдішним смертним ударом для противників можна назвати народні ради (віча), які наші оба посли скликають в рускій часті Буковини. За се все звалюють про-

31)

Ц А Р І В Н А.

Оповідане

Ольги Юсобилянської.

(Далше).

„Так у вас жінка не те саме, що людина-чоловік?“

„Чи словом „чоловік“ називає ся лише мужчину?“

„Ні, однак его жите більше забезпечене ніж жінки.“

„То своєю дорогою; але було би лучше, коли-б із зміною обставин не змінiali і жінки свого характеру, т. є. не змінiali насильно. Я хотів би, щоб обставини змінiali ся задля них, а не они задля обставин, або задля якоїсь „свободи“. В моїх очах жінчина то щось таке несказано гарне, тонке, як і мужчина в своїм роді. Однак обоє тратять на красі, коли одно приймає то, що належить ся другому.“

„Чи жінки змінiaють ся так сильно на вашу думку?“

„Ах, змінiaють ся! Чи ви гадаєте, що з до-ступом до всяких занять і до всяких наук зроби-лять ся сильнішими н. пр. в характері?“

„Я думаю, що так!“

„Ну, оно здає ся так, однак чому здрібнів дух у мужчин, хоч ему подають широку науку змалку аж до пізнього віку? Чому стає плиткий, поганій, самодлюбний, задоволеній з себе так, як

би досягнув вже найвищий верх досконалости і дальше не потребував сягати? Чому оно так? Чому знамя нашого часу — самолюбство і обезсилене? Чи вам не приходило інколи на думку, що в думаню людскім настав застій, що оно потребує якогось сильного порушення, щоби змінило ся, віджило, але не теперішнім плитким, самолюбним житєм, лиш якимсь красшим, чистішим і сильнішим! Нинішні часи“ додав по легкій задумі, „пригадують мені морську тишину н. пр. під рівником. Горе кораблеви вітрильному, коли натрафить на таку нещасну пору. Ви мабуть не знаєте, що оно таке: Без подуву вітру жарить сонце огнем незносимим, і розкладає з купі з кислородом воздушним всі органічні тіла. Вода морська починає гнити, і гидкий жовто-брунатний слиз окружає корабель довкола, як далеко засягне око. Гниль уділює ся мясу, хлібови, солодкій воді і всім харчевим засобам, що корабель везе з собою. Та гниль переносить ся помалу і на людскі тіла, і нема на неї ліку на цілім сьвіті. Спочатку міг би сильний вітер зробити сему пагубному процесови кінець, однак пізнійше не приносить і він вже нілги.“

„Страшно вмирати такою смертю!“ обізвалась я з співчутем.

„Не правда-ж?“ відповів. „І вихор на морі приносить смерть, але се вже иншого рода погибель. В ній гине чоловік бодай з піднятою головою, боре ся і за себе і за других, гине хоробро, коли тимчасом там в тишині гине мов собака. Нинішні часи подобають в дечім на таку морську тишину, і в них також багато-багато гни-лі, їм треба тако-ж сильного зворушення, щоби

„подужали.“ Однак щоб завернутись знов до першого питання: ви „боялись“ мене, думали, що я унесоблений надто критично, чи не так?“

„Так.“

„Ви може думали, що я маю вироблене яке небудь правило, після котрого суджу все механічно? Я критик, се правда; часами навіть і безмилосерний критик, однак більше над собою, як над другими. Всіх людей не можна брати за одно з'явище, осуджувати без розбору тому, що всі родять ся, їдять, ростуть і вмирають. Ні, у кожного своє „я“ цілком нове, хоть в дечім і подібне до своїх предків, однак, як кажу, задля того не може ще один відповідати за всіх або всі за одного і тому я лагідний в осуді других. Люди для мене дуже, дуже інтересні“ говорив задумчиво далі, „ще більше як природа. Люблю в них вглубляти ся, відгадувати їх, а то, в чім они сильні, в чім оригінальні, в чім гідні погорди, а в чім величні, — але взагалі я для них терпеливий і уважний, тим більше, що я лікар „тілом і душею“ і маю часто нагоду глядіти повним поглядом в глибину людских душ і бачити причини деяких „чудних“ єї з'явищ. — Чи тепер не будете вже мене бояти ся?“ спитав мене і по его майже дівочих устах пробіг усміх.

„Ні.“

„Се мені мило“, відповів з очевидним доволенем, а по якійсь хвилині обізвав ся цілком отверто: „Мати оповідала мені дещо з вашої минушини і я вас тепер також ліпше розумію!“

При тих его словах я спаленіла і змішала ся. Пані Марко мусіла ему споминати певно й

тивники вину на — правительство! В їх органах можна майже в кождім числі читати такі небиліці, що мовляв на друкарню дало гроші правительство; а дійсно справа стоїть так, що за сплачене друкарні поручилися своїм власним маєтком три патріоти: посли Єротей Пігуляк і др. Стефан Смаль-Стоцький і судовий радник Володимир Ясеницький. Поки-що збираємо складки і хвала Богу вже є 700 зр. зібраних. (Тепер уже 853 зр.— *Ред.*) Кажуть противники, що правительство дало гроші навіть на руський банок „Руска Каса“; дійсно стоїть річ так, що поки-що вступило яко основателі 26 панів з 35 паями на суму 1400 корон. По зареєстрованню — котре, як довідуємося, вже наступило — певно приступить багато більше число в члени і лише грішми тих членів та позичками в інших банках буде наш банок оперувати. Зрештою скажемо отверто, ми не мали би нічого против того, коли-б нашлося таке правительство, котре дало би на таку ціль, до якої ми стремимо, гроші. Та в тому й біда, що наше правительство не дає гроші на такі цілі, а за те російське піддержує наших противників великими сумами!... Мусимо ще одно піднести щодо нашого банку. Він ріжнить ся від галицьких тим, що у нас розходить ся дійсно о підмогу селянам, о дешевий кредит, а ніяк о зиски. Се найліпше пояснить сам статут, котрий небавом вийде друком.

Про наші віча писала досить докладно „Буковина“, але якось галицька праса руска не звернула на сеї, на Буковині цілком новий спосіб організації жадної уваги.*) Неодн галицький Русин подумає собі: га, і ми хотїли уряджувати віча, та нам забороняє правительство. Звістно, ми не можемо згодити ся на таку систему галицького намістництва що-до віч, але не можемо

*) Ми вже не раз збирали ся про се написати, так малий обем нашого вістника на се до сї не позволив. Але чому н. пр. „Дьло“ про се мовчить, се кождий догадає ся. *Ред. Пrawdи.*

про Орадина, а може навіть після своєї привички і пересадила мої відносини до него. Він спостеріг мое замішанє і занепокоїв ся чогось і сам. Се послїдне скрїпило мене в моїм підозрінню.

„Вам се неміло?“ спитав, дивлячись на мене своїм звичайним сїдичим поглядом. „Она нічого такого не говорила, що кидало би на вас хоть крихітку тіни, противно. Тепер я вас дійсно поважаю. Доказом того нехай вам буде те: Коли-б вам прийшло на думку іти деінде за „товаришкю“, я би просто, хоть і не маю до того права, не пустив вас!“

Я усміхнула ся.

„Так що менї робити?“

„Нічо. Жити собі так дальше.“

„Як то, без занятя?“

„Ну, займайтесь ти з, до чого у вас найбільше спосібностей!“

„Се було би й менї до внодоби“, відповіла я, ще завсїгди усміхнено, „однак з чого жити?“

„Аг!“ сказав він, неміло вражений, і зморщив брови. „Знов отся погана річ!“ А відтак додав, усміхаючись гірко: „Се найголовніша причина, що виробляє тепер більше слуг, як людей, що затерає чим раз більше гордість і оригінальність і творить плебейскість!“

*

Гарно, прегарно живе ся, відколи він тут.

Від него віє иншим духом, свобідним, повним охоти до життя, віри в красу будучність; я сказала би: і бе сонцем...

Не знаю, але коли прислухую ся ему, то менї здає ся, що тото, що він говорить, я десь

також не замїтити, що наші віча дуже ріжняться ся від галицьких. У нас не розходить ся о демонстрації, о підюджуване народу против поодиноких осіб, як се пр. зробив стрийський меєнає, а їде нам лише о почуванє народу в его найпильніших і найважїйших справах. Коли ми се сказали одному галицькому Русинowi, він відповів: „Та що то за віче, коли нема як сварити ся!“... Здасть ся, коментарів тут не потрібно.

Ми тут лише коротенько натякнули на те, що робить ся у нас на Буковині і против чого виступають наші противники. Не подали ми ще справи церковної, а то тому, бо до неї займають буковинські Русини „прихильно вижидаюче“ становище, значить, вони вичікують дїл нового митрополита і опісля зазначають свою гадку рішучо, як взагалї у всіх справах.

Хто знає нашу громаду, той певно признасть, що робить ся у нас досить багато, а коли ще порівнати з роботою львівської громади, так вийде се порівнанє таки в користь нашу. В чім отже причина? Думаємо, що не помиляємось, коли причиною нашого розвою на Буковині уважаємо: щирість і отвертість у всіх громадських справах. Се і лише се робить нас сильними против наших противників. В нас висловлює кождий член громади отверто свою гадку, він з нею не таїть ся, бо не думає о якійсь згодї з противниками і зрадниками руского народу, і пересвідчений о виrozumїлості инших громадян на его похибки. З одної сторони щирість і отвертість супроти своїх людей, а з другої рішуча борба проти москвофілів-зрадників і їх волоських союзників — отсе два головні моменти, що роблять нашу громаду сильною.

А коли порівнаємо се з поступованєм одної частини львівських Русинів, то жалко нам стає, що рідні брати одної матери Русини борють ся, що один Русин накидає ся на другого задля ріжних клевет, а братає ся із зрадником-москвофілом! Кажемо, що стає жалко, але стає иноді й досадно, чом

уже раз чула, або знала сама з себе? Менї майже все знакове, що він говорить, так мовби він був мною, лише досконалішим, з більшим довірем до власних сил і з більшою погордою до рабства і немочи.

„Не бою ся его більше. Противно, маю навіть до него сїдне довіріє, хоть супроти него я не така сьмїлива, як супроти Орадина. Оповідано мені не раз стїлько, просто думаю в голос перед ним. А він слухає, слухає... майже задумає ся, або задивить ся кудись далеко вперед себе і тоді дїбно на него дивити ся, тоді его очи такі сяють, я сказала би щасливі! Чи він знає, що они в него так сяють? — В его товариствї я спокійна і певна, зовсїм так, мовби мала пересвідченє, що менї не стане ся ані нічо болшого, ані мене не обидить ніхто. Я і слухаю его, коли він менї що радить, і послух той не має для мене нічо понижаючого. Він належить до тих людей, що ані своїх гадок не накидують нікому, ані не обманюють ніколи. Я помиляла ся, коли думала спершу, що в него нема національного почутя; противно він чує ся Хорватом „душею і тілом“, але за те его вражає майже неміло моя ненависть до Поляків.“

„Не лиш я одна ненавиджу їх“, відповіла я ему, „ми всі Русини не можемо їх любити такою любовію, як н. пр. прочих Славян, они наші найтяжїші вороги.“

„Я розумію, що любити не можете їх“, відповів він, але менї здає ся, що така сїпна ненависть то звичайно доказ інтелектуальної немочи.

ті напастники не опам'ятають ся, в чию користь вони „роблять“...

Буковинський автохтон.

Н О В И Н К И.

Чернівці, дня 4-го липня 1896.

До наших передплатників. Сими днями кінчить ся другий чвертьрік, а ще дехто з передплатників не заплатив за сей чвертьрік. Тож просимо наших передплатників, аби як найскорше відновили передплату, бо инакше застанемо їм висилку нашої часописи. — *Адміністрація.*

Красвий президент Буковини, гр. Леопольд Гоєс виїхав вчера вечером на свої добра в Каринтії.

Іменованє. Професор при черновецькій державній школі промисловій, др. Адольф Цави іменованій професором при реальній школі в Празї.

Для львівських Русинів був минувший четвер тяжким днем розлуки: они працювали знаного композитора о. Остапа Нижанковського. О. Нижанковський знаний і буковинським Русинам з прегарного концерту Бояністів перед чотирма роками. Він визначав ся своїми спосібностями яко музик і ще недавно подали ми вість, що він здав з відзначенєм іспит зі сьпіву в Празї. Він мав надїю, стати дійсним учителем сьпіву при учительській семинарії у Львові, але на жаль стало ся инакше. Галицька кр. рада шкільна розписала конкурє, в котрім жадала також іспиту з музики, до котрого мусїв би був о. Нижанковський ще раз їхати до Праги. Зрештою, ходять ще слухи, що вже є кандидат-Поляк, котрий має те місце заповнене. Так отже рішив ся о. Нижанковський з тяжким серцем шувати долї за морем, в Канаді. В четвер зїбрало ся до 200 осіб на майданї вистави, де Бояністки і Бояністи відфотографували ся враз із своїм директором о. Нижанковським. Опісля наступила сердечна забава, підчас котрої виголошували ся працельні тости. Всї висказували свій щирий жал, що мусять працювати так щирого і діяльного Русина-патріота, але заразом висказали надїю, що о. Нижанковський чей небавом поверне знов до своєї вітчизни. Певно, всі Русини мусять жалувати, що втратили таку робучу силу

Коли-б Русини стали завтра сильні, то они раз перестали би ненавидїти Поляків. Не так?“

„Може й так!“ відповіла я. „Але поки-що відчуваю для них більше ненависти як поважання. Они понижають нас, а сего годї не відчувати!“

„То не давайте ся понижати! Се залежить прецінь цілком від вас. Доведїть їх працею до того, щоб они вас яко своїх ворогів поважали, бо инакше: „Wer sich zum Wurme krümmt, darf nicht klagen, dass er zertreten wird, як каже десь Кант цілком справедливо.“

„То правда“, відповіла я, „але тота правда болить мене“...

Яеними погідними днями ходимо на прогулку далеко поза місто, панї Марко, Оксана, я і він. На мое жаданє оповїдає він про море і его красу, а за те я мушу ему оповїдати, коли їдемо в двійці, про свое минуле житє. Одного ясного, дуже гарного дня перед вечером вертали ми знов в двійці, трїха віддаленї від панї Марко і Оксани, і я оповїдала ему на его жаданє знов щось з моєї „минушини“. Врешті сказала усміхаючись: „Вже не знаю що оповїдати!“

„Так ви оповїдали менї вже все?“ спитав і вняв свої великі очи повно в мене.

„Все.“

„Все?“ спитав ще раз з чудним притиском.

Перед моєю душею станув нараз Орадин і я, Бог знає чому, спаленїла. Не підводячи до него очий, відповіла непевним голосом: „Все, про що можна говорити.“ А він не питав більше; затяв ся і мовчав. Трохи згодом прилучив ся

тепер, де кожда тямуча одиниця для Русинів дорога.

Зміни в нотаріаті на Буковині. На місці пок. Евгена Ганкевича перебрав субституцію нотаря в Кіцмани п. Семен Барановський, а субституцію по нотарі д-рови Векслерови в Чернівцях П'осиф Заверквель.

Вибір бурмістра міста Львова, котрий був назначений на четвер, не дав жадного результату. При двох перших голосованях не одержав ніхто потрібних 51 голосів, отже прийшло до тіснийшого вибору між двома, котрі дістали найбільше голосів; однак й сим разом дістав др. Пентак лише 49 голосів, а дотеперішній бурмістр Мохнацкий 47. Отже назначено вдруге вибір бурмістра на вівторок, дня 7-го с. м.

3 бук. кр. ради шкільної. На засіданю з дня 1-го с. м. розширено 3-кл. школу в німецьких Терешештах на 4-кл.; іменовано: при 6-кл. дівочій школі в Чернівцях учительками мол. учителькою Евфозину Вільгельм і Елену Лео, а мол. учительками учителькою-помічницю Феліцію Шваб і Сабіну Гутгерц. Далше іменовано: надуч. в Брідку Івана Ярошинського надучителем в Раранчу; уч. в Захарештах Василя Слушанського надучителем в Чагрі; управителя в Новій Жучці Николая Іваницького надучителем тамже; управителя школи в Чорнавіч Омеляна Іваницького надучителем тамже; уч. в Старій Гуті Кароля Ернста надучителем тамже; уч. в Суховерхові Матея Григоровича надучителем тамже; уч. в Юрківцях Петра Войновського надучителем тамже; надуч. в Букшній Дмитра Кабу надучителем в Драгожештах; тимчасового уч. в Низших Ширівцях Василя Продана дійсним учителем тамже; тимчасового уч. в Онутах Дениса Омельського дійсним учителем тамже; уч. в Сергіях Тодора Чернецкого учителем в Малютинцях; уч. в Новій Гуті Юлія Імзела учителем в Солці; тимчасового уч. в Іпотештах Ксенофонта Данчула дійсним мол. учителем в Долішних Станівцях; стабілізовано мол. учительку в Кіцмани Аполонію Лянґ. Затверджено на посаді мол. учительки в Радівцях Кароліну Бріхце. Признано п'ятилітні додатки: надуч. в Кіцмани Григорієви Никоровичеви перший, надуч. в Суховерхові Матеєви Григоровичеви другий, а уч. Григорієви Аннюкови в Гаврилівцях четвертий. Вкінці полагоджено менше важкі справи.

Сими днями появиться у Львові брошурка з протестом галицьких Русинів против малярського тисячлїтя. Протест сей під заголовком „І ми в Европі“ вийде з ініціативи рускої молодіжи. В протесті розповідає ся про угорських

до Оксани і пішов з нею скорим кроком вперед, полицаючи мене і паню Марко далеко за собою. В хаті і при світлі видав ся мені таким, як в перших днях свого приїзду. Повздержливий, недовірчивий, холодний, і уникав мого погляду.

До сьогоднішньої днини не знаю, з якої причини змінив ся, але знаю, що мое серце дрякло мов поранене того вечера, і що відходячи до своєї комнати на спочинок, не могла я ему як звичайно подати руки, і уста мої вимовили майже на силу і ледви чутно слова „добра-ніч!“ Він стояв на веранді, прислухуючись приказам пані Марко старому отгородникови, і при моїм голосі прокинувся мов сполоханий.

„Добра-ніч!“ відповів скоро і в тім его голосі причуло ся мені виразно душевне зворушення і якась ураза.

„Що ему? що ему?“ питала я себе раз по раз, і жаль і гордість стискали мое серце і проганяли сон з очей.

А поранок сего-ж дня який же був гарний, ясний! Який перетканий світлом і заповідаючий прешлину красу! Так, рано був веселий, помагав мені стинати рожі, казав, хоть розуміє ся лише жартом, що я цвіят логосу, а тепер... Ні, ні, для мене не світить сонце, я вже переконала ся об тім сотню разів...

(Далше буде.)

Русинів яко частину великого 25-мільонового народу руского, про его історію і теперішнє сумне положенє на Угорщині. Далше наведені факти нетолеранції супроти всего руского, навіть супроти руских імен і т. д. Протест кінчить ся запевненєм, що Русини не є ворогами Малярів, але жадають свого доброго права, і для того будуть галицькі Русини розбуджувати всякими законними способами національне почутє серед братів на Угорщині.

Руский народний театр переїздить в четвер з Терешовлі до Чорткова, де дасть ряд представлень.

До чого договорили ся! Дня 25-го червня с. р. здавав о. посол Небиловець в Долині справу зі своєї посольської діяльності. По сировозданю — як пише *Галичанинь* — зібрані порозуміли ся між собою і поручили д-ру Андронікови Могильницькому заявити о. послови між иньшим і таке, що: „предложеної пп. Барвіньского и Вахнянина не долженъ п. Небиловець поддерживать, даже если бы таковыи казались корыстными“. Так читаємо дословно в *Галичанинь* з тим додатком, що на се внесене малі відізвати ся „громкіи рукоплесканія“. Мабуть не могли інтерпелювати о. Небилівця і ті, що оплескували таке ідіотичне порученє, виставити собі лучшого свідочства загорілости і незрозумілости, як отсим внесенєм, що о. Небиловець не сьміє піднірати доброї справи, коли єї порушить п. Барвіньский або п. Вахнянин. До чого здала ся така робота?

Руский інститут для дівчат в Перемишлі, в котрім учениці вчать ся фонетичної правописи, розіслав недавно запроєсни на збори, писані етимологічною правописню. Цікава річ, кого хотів заряд інститута „зловити на правопись“. По що се баламутство і уступчивість супроти тих, що жадають унадку інститута — цілком не розуміємо.

Конець еміграції. Бразилійський консулят видав до еміграційних агентів слідующий обіжник: „Від віцеконсуляту бразилійского в Удіне. До п. Нодаріо Сільвія, агента еміграційного до Парани і иньших країв. Сим маю честь звернути Вашу увагу, що мое правительство з огляду на се, що великі громади емігрантів галицьких прибувають раз в раз до Бразилії, рішило занерти морекі порти для тихже емігрантів, бо уряд колонізаційний провінції Парани, де всі ті емігранти галицькі жадають поселити ся, не є в силі достарчити їм належитої опіки, ні вимірити їм ґрунтів. Тож щоби не виставляти як емігрантів так і Вас на непотрібні страти, прошу не принимати на себе ніяких того рода, ні на тепер ні на будуче, зобовязань, бо товариства корабельні, про се розпорядженє повідомлені, не будуть під ніяким услівєм принимати на будуче галицьких емігрантів назначених до Бразилії.“

Нещасливий випадок. При заведеню електричного освітлення в Чернівцях був в роботі також молодий плюсар Рехтшафен. В середу він виліз на стови і щось там робив, аж нараз впаав на каміне і розбив ся. Его відвезли до шпиталю, де на другий день помер. Се вже не перший випадок, котрий дучає ся при тім заведеню і тому справедливо домагають ся, аби роботи робили ся з більшою остророжністю.

Огні. Вчора згоріла в Приватних Ленківцях під Чернівцями фабрика нафти Лайзера Янкеля. Хоч черновецька сторожа огнева, а також жандармерія і фінансова сторожа тяжко працювали, то таки не могли з фабрики нічого уратувати, бо огонь ширшав дуже скоро. Горіла нафта, мило, свічки, дотот і смаровило до чобіт. Огонь поветав від того, що киняча вода вилляла ся з кітла на підлогу і та зачала зараз горіти. Кілько виносить шкода, не знати, але певно на кілька тисячів зр. — В четвер вибух огонь в касарни кінноти у Львові, де запалила ся солома в стайни. По тяжкій праці удало ся придушити огонь. Один стражник тяжко ранений. — В середу вибух огонь в конюшних стайнях в Дроговижи, а навіть самі касарні зачали горіти. На щастє удало ся огонь згасити. Підозрівають, що огонь був підожнений.

Важне розпорядженє. Міністерство оборони краювої видадо розпорядженє з деякими полекшами для офіцирів резервових, а то: Офіцир резервовий буде повідомлений вже в лютім, чи і в котрім місяци літнім буде покликаний до вправ. Однорічний охотник, котрий по зложеню ієніту офіцирського не буде міг виказати ся реверсом сусентанційним, буде мимо сего іменований заступником офіцира без обовязку справляти собі мундур і зброю з власних фондів.

Святий телефон. Абесинський король Менелік хоче запровадити в своїй державі телеграф і телефон. Але що дикі Абесинці не мають зрозуміння для таких річий і певно нищили-б їх, то Менелік закликав сьвященників і казав їм оречи телеграф і телефон сьвятими, а хто їх нарушить, підпадає карі смерти.

У сьв. Івана.

Нарис Ольги Кобилівської.

Соняшні промінї пекли; нерухомий душний воздух був переповнений порохом. Було се з початком липня...

Около старого православного монастиря сьв. Івана в Сучаві на Буковині, що оздоблений чудними, барвними малюнками, обведений високими мурами, подобав на твердиню, — перепливала від двох днів величезна маса народу.

Се був день відпусту, день сьв. чудотворного Івана.

Здалека і зблизька наєходило ся багато людей, щоби тут скріпити ся і вилічити ся...

В низькій, багато оздобленій нутрі церкви, лежала обведена штахетами, на підвисшеню, срібна домовина. В ній спочивало сповите в золотій матерії, і набальсамоване мале, немов дитяче, тіло Сьвятого; ледви можна его добачити.

Біля домовини сидів дяк, худий як смерть, з лицем блідо-жовтим, і не зважаючи на великий стиск людей, що товпились довкола него, висьпівував одноставним гугнавим голосом звичайні православні церковні пісні.

В церкві панував сумрак, хоть пора була полуднева. Незлічміи воскові свічки миготіли, каналі, сичали, і розливали солодково-душну воню, що мішала ся із димом кадила. Голова побіч голови тиснули ся люди до Сьвятого. Штовхали ся, тиснули ся, догнали ся, ба — дехто боров ся навіть наражаючи жите, щоби лише ближше дістати ся до Сьвятого, споглянути на него, щоби діткнути ся его пишної сьвятої шати, достунити спасеня цілюючи его в чоло...

При голові сьв. Івана сидів на понсовім оксамітнім кріслі, в золотім фелоні, бородастий чернець і держав на колінах срібну тацу. На ню і складали прочани гроші за те, що оглядали Сьвятого. Таца немов угинала ся під ваготою своєю.

Який страшний натови в жаретій спеці! Яка тяжка вбиваюча атмосфера! Який шепіт, які мольби, стони, змішані з монотонними сьпіваними, з зойками жебраків, хорих, при неустаннім гомоні дзвонів!

Черці, умучені сповідю, вимикають ся нишком побічними виходами та ховають ся незамітно в свої комнати близько монастиря, щоби покріпити ся. Правда, се був день горячий, день втоми, але се був для черців і день жнива, яких в році не багато можна зазначити. Тут не появляла ся жадна душа, котра-б сьв. Іванови не принесла подарунку.

Богаті бояри з Молдави враз із своїми молодими дружинами приїзджали гарними оксамітно-чорними чвірками, в поєрібленій упряжи, що на сонци аж лисніла, і видали горді дари поміж жебраків і на срібну тацу.

Діди-каліки становили перед входом церкви відражаючий шпалір, і жебрали та горлали з цілої сили. Ріжнородні товари, переважно барвні образи сьвятих, намиста, свічки, пахучі мила та всякі прикраси жіночі продавали тут у великій скількості.

Около звичайного тихого дому Божого торгували, ошукували і крали тепер зовсім свобідно і без розбору...

А там... там винесли знов одну жертву — молоду дівчину, що серед стиску за натовпу зімліла. Вона прибула з далекої далечини до сьв. Івана, щоби знайти поміч на свою недугу...

Мертве тіло сімнадцяти-літнього хлопця винесли перед кількома годинами. Незвичайна парна атмосфера церковна убила хорого на груди.

Між тим безперестанно розцибали ся дзвонки, та лунали сьвіви. Різно-звучний гамір бушував серед німих мурів монастиря, розлягав ся далеко-широко у воздуху...

В однім куті церковного подвіря стоїть збіта громадка людей: чоловіки, жінки і діти. Стоять нерухомо. Посередній їх сидить на землі згорблений сльїний лірник і грає на лірі. Єго лице почервоніло від спеки, однак спокійне, а він сам і не відчуває чудного характеру свого окруження. Єго очи широко отворені внили ся в одну точку і він сьпіває напруженим голосом.

І дивно! Який і беззвучний старий голос, а однак, як зворушаючо зливає ся він з ніжним звуком ліри! Єго слухачі немов причаровані, немов зросли ся з тим кусником землі. Не перешкаджає їм ні гамір торгуючих, ні зойки жebraків, ні гомін дзвонів, ні сьвіви церковні... Дрожачий голос дїдує і слова єго пісні, що повторяють ся, опанували їх немов демонічною силою:

„Нема правди і не буде.
Розважайте, добрі люди!
Неправдонька між верхами,
Сьвіята правда під ногами!“

— Бабуно? А де тота правда? — питає шепотом боязливо девяти-літнє сьльське дівчатко, і сїпнуло у-друге бабуно за рукав.

— У Бога, дитинко, — відповідає старенька побожно.

— У Бога! — повторяє воно стиха до себе... Опісля звернуло мимоволі очи на церковні стїни, на яскраві дивоглядні малюнки, задивилось на них і задумало ся...

З задуми збудив єї по хвилі напружений голос лірника:

„Нема правди і не буде.
Розважайте, добрі люди!“

Воно знов звернуло ся до бабуні і запитало сьмільїше:

— Чому нема правди?

Старенька, здавало ся, хотїла щось відповісти дитині, щось їй внясити. Погляд єї блукав через хвилю в далїні; немов роздумувала і шукала помочи. Відтак здвинула плечима, а по єї устах промайнув ледви замїтний безпомічний усєміх — вона не відповіла...

Дівчатко очікуючи відповіді, зморщило чоло і само задумало ся...

(З „Зорі“).

Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

смерит. оператора ц. к. хірург. клініки університетської
Більрота-Гуссенбаєра у Відні
находиться

в Чернівцях, улица Мецгера ч. 25.

В справі приймає хорих і иньших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки **Д-ра Квятковского** в Чернівцях, улица ратушева (дім Вішоф-Фара) (19—100)

Телеграми „Буковини“.

З дня 4-го липня 1896 року.

Відень. Долїшно-австрійський соїм прийняв односторонно проєктовану реформу виборів до краевого соїму. Внесене Грегоріа, щоби відмовити виборчого права хрещеним і нехрещеним жидам, відкинено.

Відень. Цісар санкціонував краєвий закон про нищене перетенця в конюшні і всякого шкідливого бодача на Буковині.

Петербург. Відомости довідують ся, що міністер внутрішних справ дозволив заграничним жидам приїзд до Росії, поки міністерство заграничних справ не видасть иньшого розпорядження.

Царгород. Правительство згодило ся на предложене європейських держав і оголосило для повстанців цілковиту амнецію і безусловне признание Галенпейского трактату.

Літературне Товариство „РУСКА БЕСІДА“ в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,
має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редаговану
Омелянном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892,
1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 7
разом за 7 зр.

З пересилкою поштовою 7 зр. 30 кр.

Повідомленє. Маю честь повідомити, що дирекція товариства *Дністер* у Львові іменовала мене своїм агєнтом на Чернівцї (повіт судовий) і окрестність. В справах обезпечень від огню будинків мешкальних і господарських, церков з урядженем, знарядїв домашних і господарських (возів, плугів і т. п.), худоби, збіжа в соломі і в зерні — подаю кождому потрібні поясненя. — *Корнїло Салабан*, агєнт „Дністра“ в Чернівцях, улица Пумнула ч. 25.

Е. ПАТРАХ в СТРИУ в (ГАЛИЧИНІ).

КОСИ з маркою сїчкаря, з англійської срібної сталі (Silver Steel).

Тими косами надзвичайно легко косити. Они подвійно загартовані ріжуть остро, остають ся довго острими, легкі до кошеня і такі гнучкі як найлучша, на весь сьвіт славна дамасценська сталь. Они перетинають залїзну бляху, не вицербуючи ся і лиш дуже мало нищать ся. Одно клєпанє вистарчає на кілька днів. А виостривши раз таку косу, косити можна нею 120 до 150 кроків і найгустїшого збіжа і найтвердшої гіркої трави, чим ошадить ся не лиш робочий час, но і плата за кошенє, і то о чотири, пять або шість разів в порівнаню з звичаєними косами, які продають ся торговцями.

Кождому, хто купить мою косу, заручаю, що кожда коса буде зовєм така, як тут описано. Если коса не буде так добре косити, як я обіцяю, то в противнїм раїї перемїною єї 5—3 р.

Мої коси єуть так за широкі, які потрібні в нашім краю, і так за довгі, яких хто потребує, і то по єлїдуючїй цїнї:

Довгота цїлої коси	62	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115 цтм.
Цїна 1 коси	1.00 зр.	1.05	1.10	1.20	1.30	1.40	1.50	1.60	1.70	1.80	1.90	2.00 зр.
На 5 кл. їде	14	13	11	10	9	8	8	7	6	6	5	6 кіє.

Марморовий камінь до острєня коси.

Довгота цтм.	18	21	22	25	вкінци звичайні бруски мармурові.
Цїна за штуку кр.	30	35	38	40	16 кр.

БАВКА з молотком 1 зр. 20 кр. 4—5

Посилка найбільшою поштою лишє за готівку або пєсалїплатою.

Пересторога перед обманцями! Року 1894-го зголоєило ся в Галичинї много фїрм, що розсилають таїдїтні коси і друкують фальшовані похвальні листи в циркулярах, котрі розсилають. В цїлїм циркулярї анї одного слова правди! Хотять когось ошукати. Поважанї панове, не дайте ошукати ся! Як найбільше увєрненє даю, що гваранцію таку, як я даю, не дає жадна фїрма — бо я не хочу нікого ошукати. Правдївї коси лиш ті, на котрих вибита фїрма **Е. ПАТРАХ** в Стрию.

При замовленю найменше 10 кіє приймаю на себе половину посилки, а при замовленю 20 кіє цілу.

При 10-ох косах даю II-ту і один брусок, при 30-ох 4 коси і 4 бруски даром.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучанича.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і однокє руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству і всім вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Єп. Ординариати всіх трєх галицких Епархїй, обезпечає будинки, скот, господарскї знаряди, збіжє в зерні і соломі, сїно в стогах і будинках против шкїд огневих за можшво найнизшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарї, а договори заключенї з першими Товариствами контрасекураційними подають „Дністрови“ можнїєть обезпечувати і виплачувати і найвишї суми.

Поїєси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На жите можна обезпечати ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товариствї взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнїшї услїва і видає поїєси і квїти в рускїм язїкї.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третїх лиць вкладки до опроцентованя по 5 процент. Гваранція цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тїлько властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє агєнцїї в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Памятайте на Народний Дїм
в Чернівцях!